

19. Širší pole působnosti²¹

Cíl: Studenti poznají různé formy aktivního zapojení, tvoří si na ně názor a posoudí vlastní možnost občanské participace ve zvolené oblasti.

Čas: 60 min

Pomůcky: vytisknuté fotky, PL Formy občanské angažovanosti, fixy, A3 papír pro každou skupinu, lepidlo

Úvodní evokace: Pedagog ukáže studentům fotky aktivních lidí, který se svým konáním významně přičinili ke změnám ve společnosti. Fotky může použít z příloh nebo si najít na internetu. Tyto fotky zachycují téma, jemuž se bude aktivita věnovat. Zeptejte se studentů, jestli znají lidi na fotkách a co o nich vědí. **Co si vybaví, když se díváte na tyto obrázky? Co mají tyto lidé společné? Proč jsou tyto lidé celosvětově známí? Jsou pro vás něčím inspirací?**

Greta Thunbergová a „česká Greta“ Lucie Smolková, organizátorka studentských stávek v ČR, účastnice mládežnického klimatického summitu OSN.

Obr.1

Zdroj: Michal Růžička, Mafra

iDnes, Označení česká Greta mně neuráží, řekla klimatická aktivistka v Rozstřelu.

1. [online] [cit. 2.7.2022]

Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/rozstrel-lucie-smolkova-studentka-aktivistka-klimaticky-summit-osn.A190917_220641_domaci_zaz

Malála Júsofzajová je pákistánská bojovnice za lidská práva, prosazuje zejména právo dívek na vzdělání, za což v roce 2014 získala Nobelovu cenu za mír, na fotce spolu s Nelsonem Mandelou.

Obr.2

Zdroj: Istockphoto.com

Jan Palach byl student historie a politické ekonomie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, který se upálil na protest proti potlačování svobod a pasivnímu přístupu veřejnosti po začátku okupace Československa armádami Varšavské smlouvy.

(Zdroj Reflex.cz)

Obr.3

Zdroj: Istockphoto.com

Aktivisté Greenpeace protestují proti znečišťování oceánů ropné společnosti Shell.

Obr.4

Zdroj: Greenpeace

Financováno
Evropskou unií

19. Širší pole působnosti - pokračování

Postup: Pedagog rozdělí třídu na dvě poloviny a vyzve žáky, aby si ze své poloviny našli partnera. Každá dvojice dostane rozstříhanou sadu 14 karet/lístků. Jedna polovina dostane za úkol posoudit a uspořádat je na škále přijatelné a nepřijatelné. Některé karty mohou být i na stejné úrovni. Dvojice nalepí karty ve zvoleném pořadí na připravený papír A3 (po šířce). Dohodnou se, kde je jejich hranice přijatelnosti a nepřijatelnosti, tam označí hranici fixem. Když mají odlišný názor, každý vyznačí svou osobní hranici.

Druhá polovina studentů posuzuje a uspořádává stejné karty na škále účinná a neúčinná forma akce. Svou hranici pak určuje mezi formami, které ještě považuje za účinné, a těmi, které už za účinné nepovažuje.

V další fázi se setkají dvojice posuzující dle různých kritérií a prostudují, porovnávají si výsledky.

Na závěr pedagog vybere jednu škálu, která poslouží jako seznam/mapa pro celou třídu. Požádá studenty, ať se zamyslí a sami za sebe a rozhodnou pro 3 akce, do kterých jsou ochotni se zapojit v rámci školního/komunitního projektu. K těmto akcím napíší svá jména. Následuje společná diskuse.

Náměty k diskuzi: Během společné práce se studenti setkali s řadou názorů i protichůdných. Popsané formy představují široké spektrum forem občanských aktivit, zahrnujících přímé akce násilného charakteru (sabotáž), nenásilné přímé akce (blokády) i akce obvyklé v demokratické společnosti (petice, lobbying...). Každá akce představuje určitou intenzitu osobního nasazení i rizika.

Možné otázky: *Jaké akce považuje třída za nejefektivnější? Jak chápou „účinnost“ akce? Proč některé akce vyloučili? V čem se studenti shodli, v čem ne a proč? Je možné a vhodné ve snaze o zastavení nespravedlnosti a porušování práv (pokud prokazatelně selhaly ostatní způsoby) použít formy protestu považované za extrémní? Je v některých případech ospravedlnitelná přímá akce, která ohrožuje cizí majetek nebo osoby? Jakou formu jste si zvolili pro sebe jako možnost zapojení? Jste ochotni reálně se podílet na nějakém projektu? V jaké oblasti?*

Studenti na závěr mohou vytvořit skupinky dle ochoty angažovat se, např. psaní článků, organizování koncertu, mapování krajiny. Na základě této aktivity může pak pedagog pracovat na dlouhodobějším školním/komunitním projektu. Další náměty k tématu aktivního občanství pro plánování a přípravu najde např. v příručce organizace Člověk v tísni:

<https://www.clovekv tisni.cz/metodika-programu-active-citizens-1252pub>

Motivační videa: Síla jedince, Greenpeace: Nadějí jsi ty!

<https://www.youtube.com/watch?v=QzjqOI2N9c>

https://www.youtube.com/watch?v=6N_a1RZEP Mw

<https://www.youtube.com/watch?v=3sYjIavBSSM&feature=youtu.be>

Příklady studentských projektů:

Kola na růžovo se stala jedním z nejviditelnějších projektů sdružení Žijeme tady. Myšlenka růžových kol v sobě nese kombinaci praktického cíle zprostředkování cyklistické dopravy po městě, a tím zkrácení docházkové vzdálenosti s cílem recyklace starého materiálu a podpory sousedských vztahů.

www.recola.cz

<https://brnonakole.cz/pesky-v-brne-projekt-studentu-eko-gymnazia-brno/>

<https://tinyurl.com/bdHz2fsx>

<https://www.aliter.com/sk/novinky/stredoskolaci-riesili-zadanie-ako-byt-viac-zeleni-v-biznise>

<https://tinyurl.com/rwjKupzv>

<https://tinyurl.com/nsnhdbux>

<https://www.youtube.com/watch?v=IXA253W0kcY>

<https://www.aktivniobcanstvi.cz/akumulator>

<https://www.sousedit.cz> (založil student)

<https://tinyurl.com/yc4n9t5x>

Financováno
Evropskou unií

VZDĚLÁVACÍ A KULTURNÍ
CENTRUM
KLÁŠTER BROUMOV

19. Širší pole působnosti - příloha

**Greta Thunbergová a „česká Greta“
Lucie Smolková, organizátorka studentských
stávek v ČR, účastnice mládežnického
klimatického summitu OSN**

(zdroj ldnescz)

**Malála Júsfzajová nebo Malála Júsfzaj,
pákistánská bojovnice za lidská práva, zejména
právo dívek na vzdělání, za což v roce 2014
získala Nobelovu cenu za mír**

(zdroj United nations)

**Jan Palach byl student historie a politické ekonomie
Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, který se upálil
na protest proti potlačování svobod a pasivnímu
přístupu veřejnosti po začátku okupace
Československa armádami Varšavské smlouvy.**

(Zdroj Reflex.cz)

**Aktivisté Greenpeace protestují proti
znečišťování oceánů ropné společnosti Shell.**

(Zdroj Greenpeace)

Financováno
Evropskou unií

VZDĚLÁVACÍ A KULTURNÍ
CENTRUM
KLÁŠTER BROUMOV

Živá voda

19. Formy občanské angažovanosti

- příloha

klimatická změna

AKTIVITA ŠIRŠÍ POLE PŮSOBNOSTI

FORMY OBČANSKÉ ANGAŽOVANOSTI / ZAPOJENÍ:

Organizace performance (umělecké aktivity), koncerty, výstavy

Hlídky pro ochranu ohrožených zvířat (např. velké šelmy, dravce s ekologickými organizacemi)

Účast na demonstraci (např. před ministerstvem životního prostředí nebo zemědělství)

Účast na blokádě (těžby lesa, uhelné elektrárny, jaderné elektrárny např. s hnutím Limity jsme my nebo blokáda dopravy Extinction Rebellion)

Organizace a účast na studentské stávce (Fridays For Future)

Podpisové akce (např. My sme les)

Natáčení videí o palčivých společenských tématech

Psaní blogu, článků do místních novin/na sociální sítě

Psaní protestních dopisů (např. proti těžbě hnědého uhlí...)

Podpisování petice

Lobbing (schůzky s politiky na místní, regionální nebo celostátní úrovni)

Účast na praktické ochraně přírody (brigáda - sázení stromů, úklid, kosení, budování tůňek, mapování krajiny)

Uspořádání přednášky pro místní občany (různá ekologická témata)

Být dobrovolníkem ve vybrané oblasti/organizaci (ekologie, práva zvířat, sociální služby, lidská práva a mírová hnutí, genderová oblast)

Sabotáž nebo záškodnictví (vniknutí odpůrců pokusů na zvířatech nebo chovu kožešin do laboratoří/farem a vypuštění zvířat, poškozování lesní těžbařské techniky)

Oslovování místních aktérů a vést s nimi diskuse (obec, zemědělci)

Zprostředkování komunitní akce (např. školní výměna nepoužívaných věcí, workshopy jak přešít, předělat nenošené věci, tak aby byly znovu atraktivní, výzva k bezobalovému týdnu, k týdnu bez aut, k týdnu dobrovolné skromnosti apod.)

Financováno
Evropskou unií

